

multiplicatur in plura numero. Item, in quibusdam natura, seu quo est, differt a supposito, seu quod est, tamen simpliciter est ipsum quod est indivisibile, non ex materia constans: quia in Boethiana in libro de duabus Christi naturis in spiritualibus nulla est materia, idcirco saluatur in talibus species in uno supposito, nec coicatur, imò contrahit indivisibilitatem a proprietatibus suppositi, penes attributa personalia accepta & sic est in Angelis. Sed in diuinis, quo est, & natura, omnino indifferens est a supposito: & ideo numerato supposito, non diuiditur natura, sed indifferens est, & manet in omnibus suppositis eiusdem naturæ. Idcirco non sequitur, pater est Deus, filius est Deus, spiritus sanctus est Deus, ergo iuncti di: quia terminus numeralis non ponit rem suam nisi circa suppositum, & non circa naturam, seu quo est. Hæc Albertus.

Boethius.

Dionysius.

Hales.

Laus Alexandri.

Scotus de unitate personarum.

¶ Quo circa sciendum, quòd Albertus aliter accipit, quòd est, & quo est, quàm Thomas, atque Aegidius. Quia (vt patet) Albertus per quòd est, intelligit hypostasim, siue suppositum: per quo est, essentiam seu naturam. Thomas vero, & Aegidius per quòd est, sumunt naturam secundum quòd recipit esse: per quo est, ipsum esse actuale, seu esse existentie actualis.

¶ Præterea de materia hac Alexander scribit diffusè, sed in præhabitis continetur eius sententia, imò quorundam scripta in ducta doctorum nunc prætorum, ex scriptis sapientissimi Alexandri sumpta videntur. Inducit etiam Alexander rationes Richardi de sancto Victore, quibus probat pluralitatem personarum esse in Deo, quæ infra tanguntur.

¶ At vero Scotus hic scribit: Quod in diuina natura sit persona producta, seu pluralitas personarum, ostendi potest per rationem, & forsitan magis demonstrationem, quam sint multæ demonstrationes in Metaphysica posita. Vnde arguitur sic: Quicquid ex ratione propria est principium productuum secundum modum, secundum quem est in illo, & vt est in illo, sic erit productuum, vt si sit in illo perfectè, productuum est perfectè, (quia enim immediatè naturam principij illius consequitur, quòd sit productuum, propositio dicens hoc de illo, erit immediata.) Et ideo quia naturam caloris immediatè consequitur, quòd sit actum principij, in quocumq; est, erit principium actuum: vt si sit in illo perfectè, aget perfectè: si imperfectè, vt in minori calido, aget imperfectè. Hæc propositio si in Metaphysica scripta esse, non negaretur. sed intellectus habens intelligibile sibi actualiter præsens, ratione huius totius est productuum notitiæ genitæ: non dico ratione intellectus duntaxat, nec ratione obiecti tantum, sed dum ista cõueniunt, ita quòd totum est productuum notitiæ genitæ, ergo in quocumque est intellectus habens obiectum intelligibile a se sibi præsens, est causa seu origo notitiæ genitæ. Sed in primo supposito, in quo est natura diuina, est intellectus habens obiectum infinitum, intelligibile actu sibi præsens: ergo ibi est principium notitiæ genitæ secundum proportionem illius principij, sed principium est infinitum, ergo productum, quæ est notitiæ genitæ, nihil autem est infinitum nisi Deus. nec idem est genitens, & genitum, ergo in Deo est persona produciens, & persona producta. ¶ Item in omni quòd non includit imperfectionem, necessitas est perfectior conditio, quam cõingentia: sed producere imperfectionem non includit: ergo simpliciter perfecta productio, quæ est Dei, erit necessaria. Sed nulla talis est ad extra, vt infra patebit, ergo erit ad intra.

Circa hæc multa inducit Scotus, replicando, solvendo, & quarundam rationum insufficienciam ostendendo, prout infra pandetur.

¶ Ad primam ergo instantiam respondendum, quod quamuis formalis distinctio inter attributa diuina, quo ad hoc, minor est, quàm personalis, quia non est realis, tamen ob hoc magis derogat unitati, simplicitati, identitati, ac perfectioni diuini esse, quoniam ponitur inter ea, quæ absolute conueniunt Deo: inter quæ ex natura rei nulla prorsus est non identitas aut formalis distinctio, sed purissima unitas, extrema simplicitas, ac mera omnino identitas. Nec possent attributa illa, si ex natura rei formaliter distinguerentur, ad aliquid simplicissimum vnum penitus ex sua natura indistinctum reduci. Porro personalis distinctio in diuinis attenditur non penes absolutam, sed respectiuam, quæ super absolutam illa nil addunt reale, sed omnia in diuino esse penitus vni sunt: & cum diuina essentia omnifariè idem sunt, sicq; verè realiter ad vnum simplicissimum reducuntur. Idcirco diuina unitati, simplicitati, identitati, perfectioni, personalis illa distinctio non repugnat.

¶ Ad secundam dicendum, quòd diuina increata personæ in alio realiter distinguuntur, puta in relatiua proprietate, nec tamè ob hoc vlla perfectio alicui diuina deest personæ, quoniam deitatis plenitudo in vnaquaque existentem omnem imperfectionem excludit ab eis: & quamuis relatiua proprietates, & notionalis actio, siue perfectio, ac personalis productio vnius personæ diuina, non sit in alia secundum propriam rationem, & appropriationem, atque, secundum modum quibus insunt vni personæ: nihilominus secundum id, quod essentialiter sunt, & secundum modum aliis personis conuenientem insunt eisdem. Essentialiter quippe sunt ipsa diuina essentia, quæ vna, & eadem numero in tribus superbenedictis, consistit personis. Et quemadmodum congruit patri a seipso, & non ab alio deitatem, ac diuinam habere essentiam: sic filio congruit eam habere a patre solo, & spiritui sancto a patre, & filio. Aliqui vero ad argumentum hoc responderunt, quòd relatio in diuinis non dicit perfectionem, nec aliquid, sed solum ad aliquid, quorum solutio, vt tactum est, & suo loco tangetur, non videtur posse saluari, cum & illud ad aliquid sit ens tale, & aliquid in creatum, omni ente creato infinitè perfectius, atque præstantius, imò realiter ipsa diuina essentia. Ea quoque quæ Deo ascribuntur, attribuuntur, & conueniunt ei, omni imperfectione seclusa, cum perfectione immanentia, vt diuinus Dionysius in pluribus docet locis. Conformiter actiua generatio patris, est perfectissima emanatio: & paterna illa focunditas, infinita est dignitas: nec minor dignitas, aut nobilitas est vni genito patris, esse naturalem, & vnicum constitutientemq; filium patris æterni, quam ipsa paterna focunditas, generatioque actiua. ¶ Ad tertiam respondendum, quòd in Deo ponenda est personarum pluralitas, non ex necessitate indigentia, quasi persona patris non sit in seipsa absolute simpliciterque perfecta, vel quasi diuina natura in vno supposito perpetuari non possit: sed ex naturali, & infinita exuberantia, plenitudine, & communicabilitate bonitatis, foelicitatis, & gloriæ superbearisissimi, & superoptimi, & superditissimi, & superlatissimi, & superamorosissimi Dei, nil, propriè sibi soli reternatis, sed omnia sua superplenissimè communicantis, prout iuxta infinitissimæ bonitati, charitati, ac liberalitati prorsus immensæ, naturale, & condecens est. Hinc ad argumentum quo

Responso ad instantiam primam.

Scotus.

Summo.

37

scotus.

scotus.

3

alorsus.

scotus.